

den planlagte stenging av luken i overførings-tunnelen skal skje gradvis slik at det ikke oppstår en flomvoll.

Tillatelsen foreslås ellers gitt på vilkår som foreslått av Hovedstyret. Departementet slutter seg til Hovedstyrets forslag om en årlig avgift til kommunen satt til kr. 9 pr. nat.-hk og tilsvarende avgift til staten kr. 3 pr. nat.-hk.

Olje- og energidepartementet

tilrår:

1. I medhold av vassdragsreguleringsloven av 14. desember 1917 nr. 17 tillates L/L Tussa Kraft å overføre avløpet fra 2,6 km² av Kårdølas nedbørfelt til Tussevatn for utnyttelse i Tussa Kraftverk i samsvar med Olje- og energidepartementets tilråding av 25. juni 1982, og på de vilkår som er inntatt i ovennevnte tilråding.
2. I medhold av lov om vern mot vannforurensing av 26. juni 1970 nr. 75 gis nødvendig tillatelse på vilkår inntatt i ovennevnte tilråding.

KDB: 721

026-2 Suldal vdr.

14. Norsk Hydro Produksjon A/S.

(Tillatelse til erverv av 45,21 pst. av fallrettigheter m. v. i Røldal-Suldal Kraft A/S fra staten og overføring av reguleringstillatelse.)

Kongelig resolusjon av 25. juni 1982.

Stortinget ga i forbindelse med behandlingen av St. prp. nr. 29 for 1962—63 samtykke for et stiftendes aksjeselskap med A/S Rjukanfoss og staten som deltakere til erverv og regulering i Røldal-Suldalvassdraget m. v., jfr. Innst. S. nr. 59 for 1962—63 og Forhandlinger i Stortinget 10. desember 1962. Konsesjon til erverv og regulering av Røldal-Suldalvassdraget ble deretter gitt ved kongelig resolusjon 21. desember samme år. I den forbindelse ble det inngått en samarbeidsavtale 15. februar 1963 mellom NVE og Norsk Hydro om felles utbygging som bl. a. inneholdt en rett for Norsk Hydro til på visse vilkår å løse ut staten av aksjeselskapet Røldal-Suldal Kraft A/S — når Stortinget eventuelt besluttet å bygge ut Ulla-Førre-vassdragene. Avtalen ble fremlagt for Stortinget som tillegg nr. 2 til St. prp. nr. 1 for 1962—63.

Stortinget vedtok utbygging av Ulla-Førre-vassdragene den 13. juni 1974. Norsk Hydro påberopte seg straks sin rett til innløsning, og har i brev av 9. september 1981 til Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen søkt om til-

latelse til erverv av statens andel i Røldal-Suldal Kraft A/S.

I brev av 19. mai 1982 til departementet uttaler Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen:

«1. Innledning.

Med departementets brev av 24. februar 1981 (OED 1263/81 V BC/BK) mottok NVE til uttalelse brev datert 11. februar 1981 fra Suldal kommune. I sitt brev reiser kommunen spørsmål om konsesjonsplikt i forbindelse med overdragelse av NVE's andel i Røldal-Suldal Kraft til Norsk Hydro Produksjon A/S og «om det er slik at kommunane får aksjeoverdraginga til handsaming i samband med ein konsesjonssøknad».

I NVE's uttalelse, gitt i brev datert 12. august 1981, ble det konkludert med at de gjennomførte transaksjoner, som gjaldt 9 042 aksjer av NVE's andel og eventuell overtakelse av resten, 958 aksjer, er konsesjonspliktig etter ervervslovens § 36, jfr. § 39 a.

I OED's svar til Suldal kommune i brev datert 19. august 1981 er bl. a. uttalt:

«Departementet slutter seg til NVE's oppfatning om at Norsk Hydros overtakelse av aksjeandeler er konsesjonspliktige etter ervervslovens § 36, jfr. § 39 a. Ved meddelelse av slik konsesjon kan fastsettes de betingelser som finnes påkrevet av almene hensyn. Ifølge samme lovs § 24, 4. ledd skal det som regel innhentes uttalelse fra vedkommende fylkeskommune og kommunestyre før en søknad om konsesjon avgjøres.»

Norsk Hydro ble senere i et møte i september 1981 gjort oppmerksom på NVE's og OED's standpunkt i spørsmålet om konsesjonsplikt og sendte deretter inn søknad om ervervskonsesjon i brev datert 9. september 1981. Søknaden er gjengitt nedenfor under 2.1. Under 2.2 berøres den samarbeidsavtale som ble inngått i forbindelse med stiftelsen av Røldal-Suldal Kraft A/S og som hjemler Hydros rett til overtakelse av NVE's andel med visse begrensninger. Under 2.3 kommer en inn på de viktigste punkter i avtalen om overdragelsen. Under 3 refereres de uttalelser som er kommet inn. Hovedstyrets vurderinger er gitt under 4 der en behandler konsesjonsspørsmålet (4.1), spørsmålet om nye eller endrede vilkår (4.2), overdragelsens virkning på skatteinntektene (4.3) og konkluderer med Hovedstyrets tilråding (4.4).

2. Konsesjonssøknaden og de inngåtte avtaler.

2.1 Konsesjonssøknaden m/vedlegg.

Som nevnt har Hydro søkt om ervervskonsesjon i brev datert 9. september 1981. Søknad-

den er sendt av datterselskapet Norsk Hydro Produksjon A/S og lyder slik:

«Under henvisning til:

Lov om erverv av vannfall, bergverk og annen fast eiendom m. v.
— lov nr. 16 av 14. desember 1917 —

søker Norsk Hydro Produksjon a.s i henhold til ovennevnte lov's § 36, om tillatelse til erverv av statens andel i Røldal-Suldal Kraft A/S.

I den samarbeidsavtale som ble opprettet mellom NVE og Norsk Hydro a.s av 15. februar 1963 om en felles utbygging i Røldal-Suldal, var det åpent adgang for Norsk Hydro til å innløse NVE's andel når Stortinget besluttet utbygging av Ulla-Førre.

Innløsningsretten er behandlet i §§ 11, 12 og 13 i ovenfornevnte samarbeidsavtale. Denne er inntatt som vedlegg 1 i St. prp. nr. 1. Tillegg nr. 2 for 1962—63. I § 12 er fastsatt den begrensning og de vilkår som skal gjøres gjeldende ved innløsning.

Innløsningsretten er videre begrenset til å gjelde den opprinnelige utbygging. Dette fremgår av § 6 i den tilleggssamarbeidsavtale som ble inngått mellom partene i 1972. Denne er inntatt som vedlegg 3 i St. prp. nr. 109 for 1971—72. Den 13. juni 1974 vedtok Stortinget utbygging av Ulla-Førrevassdraget. Norsk Hydro a.s påberopte seg umiddelbart sin rett til innløsning i samsvar med samarbeidsavtalen av 1962. De nærmere vilkår for overtagelse av statens andel ble fastsatt i en avtale mellom partene av 21. desember 1977. Denne avtale ble oversendt departementet i brev av 7. mars 1978.

I samsvar med denne avtale pkt. 2 og 3, ble overtagelse gjennomført ved at 45,21 pst. av Røldal-Suldal Kraft A/S, aktiva og passiva ble overført fra NVE til Norsk Hydro Produksjon a.s. Oppgjør har funnet sted ved at et foreløpig innløsningsbeløp er innbetalt i perioden 1. juli 1976 t. o. m. 1. juli 1981 i samsvar med avtalens pkt. 6 og 7. Det er foretatt en tilsvarende nedskrivning av aksjekapitalen hvorved NVE's (statens) andel er redusert fra opprinnelige 10 000 til 958 aksjer, og den samlede aksjekapital fra kr. 20 000 000 til kr. 10 958 000.

NVE's 958 aksjer representerer andelen i den tilleggssutbygging som ble foretatt etter 1972, og er ikke her forutsatt overdratt til Norsk Hydro Produksjon a.s.

Sluttforhandlingene om det endelige innløsningsbeløp har funnet sted, og partene har kommet til enighet. Saken ble behandlet av NVE — Hovedstyret 7. september d. å., og blir oversendt departementet i nær fremtid.

De transaksjoner som her er foretatt i samsvar med det refererte avtaleverk, er konsesjonspliktig iflg. Ervervsloven av 1917 § 36.

Norsk Hydro Produksjon a.s søker herved om at de foretatte transaksjoner formelt godkjennes ved at ervervskonsesjon utstedes.

Vi forutsetter at Norsk Hydro a.s ikke blir pålagt vilkår ved utstedelse av ervervskonsesjon som i vesentlig grad avviker fra de vilkår som er fastsatt i St. prp. nr. 1. Tillegg 2, da disse vilkår ble lagt til grunn for forhandlingene av den endelige overtagelsessum, godtatt i Norsk Hydro a.s. Styret og Bedriftsfor-

samling samt behandlet i NVE — Hovedstyret 7. september d. å.

Da Røldal-Suldal Kraft A/S har eiendommer som ved overdragelse er konsesjonspliktige etter konsesjonsloven — lov nr. 19 av 31. mai 1974 — vil konsesjonssøknad i henhold til denne lov bli oversendt Landbruksdepartementet i nær framtid.»

Med søknaden fulgte avtrykk av vedtekter for Røldal-Suldal Kraft A/S. Disse er ajourført etter Hydros overtakelse av 9 042 av NVE's 10 000 aksjer. Av vedtektene gjengis:

§ 1

Røldal-Suldal Kraft A/S har til formål å bygge ut og drive kraftanlegg i Røldal-Suldal vassdragene og hva dermed står i forbindelse.

§ 2

Selskapets sete og kontor skal være i Suldal.

§ 3

Aksjekapitalen skal utgjøre kr. 10 958 000 fordelt på 10 958 aksjer à kr. 1 000. Hver aksje representerer en stemme. Det kan utstedes aksjebrev lydende på flere aksjer.

§ 4

Aksjene deles i to grupper således:

A-aksjer som utstedes til Staten	
958 aksjer à kr. 1 000	kr. 958 000
B-aksjer som utstedes til andre aksjonærer 10 000 aksjer à kr. 1 000	kr. 10 000 000
	kr. 10 958 000

§ 5

Aksjenes omsettelighet skal være innskrenket slik at de ikke skal kunne overdras til andre uten de øvrige aksjonærers skriftlige samtykke.

§ 10

Dersom innehaver av A-aksjer overdrar aksjer til innehavere av B-aksjer eller omvendt, skal disse vedtekter endres i samsvar med samarbeidsavtale mellom Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen og Norsk Hydro a.s., datert 15. februar 1963, §§ 6, siste ledd, 10, siste ledd, og 12, litra H.

2.2 Samarbeidsavtaler inngått i 1963 og 1972.

Den opprinnelige konsesjon til erverv og regulering av Røldal-Suldalvassdragene ble gitt ved kgl. resolusjon av 21. desember 1962 til et stiftende aksjeselskap med A/S Rjukanfoss og staten v/NVE om deltakere. I forbin-

delse med stiftelsen ble det inngått en avtale om samarbeid mellom NVE og Norsk Hydro på vegne av datterselskapet A/S Rjukanfoss. Avtalen er inntatt som vedlegg 1 til St. prp. nr. 1. Tillegg nr. 2 for 1962—63 som gjelder godkjenning av samarbeidsavtalen og bevilgning av kr. 10 000 000 til dekning av statens/NVE's aksjeinnskudd.

De bestemmelser om Hydros innløsningsrett m. v. som har interesse for nærværende sak er inntatt i avtalens § 12 hvorav gjengis:

A. Hydros innløsningsrett.

Hydro har rett til på de vilkår og innenfor de frister som er anført i det følgende å innløse aksjer som NVE innehar i henhold til post 2.

Hydro kan ikke gjøre innløsningsrett gjeldende for en større del av NVE's andel enn den som tilsvarende det kraftkvantum Hydro i medhold av post 11 har leid eller krevet å få leie på det tidspunkt da kravet om utløsning framsettes.

B. Innløsningsfrist.

Når Stortinget har fattet vedtak om utbygging av Ulla/Førre, kan Hydro med 2 års frist kreve hel eller delvis innløsning, og NVE kan kreve at Hydro innen samme frist tar standpunkt til om og eventuelt i hvilken utstrekning det vil gjøre bruk av innløsningsretten. Dog kan NVE ikke fremsette slikt krav før det er gjennomført utbygging i Røldal/Suldal for en gjennomsnittlig årsproduksjon på minst 1 950 millioner kWh.

Dersom Hydro ikke har tatt standpunkt innen fristens utløp, faller innløsningsretten bort.

C. Innløsningstidspunktet.

Innløsningen iverksettes ved overføring av NVE's aksjer til Hydro. Overføringen foretas ved utløpet av den forannevnte 2-års varselfrist, hvis innløsningen skjer etter krav fra Hydro, og ellers ved Hydros meddelelse til NVE om at det vil gjøre bruk av innløsningsretten. Dette tidspunkt er i avtalen betegnet som «innløsningstidspunktet».

Paragrafen inneholder videre bl. a. detaljerte bestemmelser om fastsettelse og betaling av innløsningsbeløpet. (Post D og E.)

I forbindelse med søknad om tillatelse til ytterligere reguleringer i Røldal-Suldalvassdragene ble inngått en tilleggsavtale hvor det i § 6 er slått fast at Hydros rett til å utta kraft fra NVE's andel etter avtalen av 1963 ikke gjelder tilleggsutbyggingen, jfr. vedlegg 3 til St. prp. nr. 109 for 1971—72. Dette innebærer at Hydro heller ikke har rett til å innløse NVE's andel av tilleggsutbyggingen.

2.3 Avtalen om overdragelse av andel fra NVE til Hydro.

Hydros rett etter samarbeidsavtalen til å kreve overtakelse av NVE's andel av den opprinnelige utbygging, ble utløst ved Stortingets vedtak 13. juni 1974 om utbygging av Ulla-Førre, jfr. avtalens § 12 B. Kravet ble fremsatt innen den frist som var satt i avtalen og forhandlinger kom i stand.

Forhandlingene førte til en avtale som ble inngått mellom partene 21. desember 1977. Utkast av avtalen ble sendt departementet med NVE's brev av 25. mai 1977. Den endelige avtalen i det alt vesentlige i samsvar med utkastet, ble i fotokopi sendt departementet med NVE's brev av 7. mars 1978.

Avtalen er utformet i 9 paragrafer med en rekke underposter og med 6 vedlegg. Av innholdet skal her nevnes:

I § 2 er slått fast at Hydro har rett til å overta en så stor del av hele RSK's samlede anlegg som NVE's halvdel av de opprinnelige konsederte anlegg utgjør av det hele og at denne andel tilsvarende 45,21 pst. av selskapets aktiva og passiva.

Av § 3 går fram at Hydro har gitt uttrykk for ønske om å overta verdiene in natura og at partene er blitt enige om på generalforsamling i selskapet etter aksjelovens regler å gjennomføre nedsettelse av NVE's andel av aksjekapitalen mot overføring av 45,21 pst. av selskapets aktiva og passiva til NVE og videre overdragelse til Hydro. Etter nedskrivningen, som representerer 90,42 pst. av NVE's aksjer, vil aksjekapitalen i RSK være fordelt med 10 000 aksjer hos Hydro og 958 aksjer (10 000 — 9 042) hos NVE.

I samsvar med bestemmelser i samarbeidsavtalen av 1963 (§ 12 D annet og tredje ledd og E første til tredje ledd) er det i § 6 fastsatt et foreløpig innløsningsbeløp som utgjør kr. 125 817 167, og som etter § 7 A skal betales i 6 avdrag hver 1. juli f. o. m. 1. juli 1976 t. o. m. 1. juli 1981.

Retningslinjer for det endelige oppgjør er fastsatt i § 9 som lyder:

Ved utløpet av avdragstiden for det foreløpige innløsningsbeløp vil utbyggingen av Ulla/Førre-anleggene ikke være avsluttet. Bestemmelsen i Samarbeidsavtalens § 12 D, siste avsnitt, om fastsettelse av det endelige innløsningsbeløp ved avtale mellom partene får anvendelse og partene er enige om å fortsette de forhandlinger som har vært ført om en slik avtale.

Avtale om de endelige oppgjør er inngått mellom partene 1. september 1981. Denne avtale ble etter behandling i hovedstyremøte sendt departementet med brev datert 9. september 1981. Som det framgår av brevet

(side 4) og avtalens II post 2 og 3 utgjør det endelige innløsningsbeløp kr. 509 257 006. Etter fradrag av det foreløpige oppgjørsbeløp og tillegg av renter framkommer et beløp på kr. 480 000 000 som skal betales 1. juli 1982.

Avtalen av 1977 inneholder i § 7 E en bestemmelse om at «overdragelsen er betinget av at RSK's konsesjoner kan bli overført i nødvendig utstrekning».

I brev datert 5. mai 1982 fra Statskraftverkene til Vassdragsdirektoratet er gjort oppmerksom på at det underhånden er gitt signaler til NVE som tyder på at Hydros standpunkt til spørsmålet om betaling og renteberegning er:

- Betaling finner sted først etter at endelig konsesjon foreligger.
- Rente ved forsinket betaling som skyldes manglende konsesjon skal ikke belastes.
- Pga beløpets størrelse må selskapet i rimelig tid før 1. juli 1982 få beskjed om konsesjon blir gitt.

Dette vil eventuelt kunne medføre et rentetap for Staten på kr. 146 700 pr. dag (etter 11 pst. p. å.). Det vises for øvrig til brevet som er vedlagt.

3. Innkomne uttalelser.

3.1 Innkommet før konsesjonssøknaden.

I brev av 11. februar 1981 som er nevnt i innledningen uttaler Suldal kommune:

«Suldal kommune er kjent med at sidan 1. juli 1976 har NVE gradvis trappa ned sin eigarandel i Røldal-Suldal-kraftverka mot at Norsk Hydro Produksjon har overteke ein stadig større eigarandel.

Etter det me skjønar er ikkje dei formelle vilkåra for overdraginga endeleg avtala mellom dei to selskapa, men at avtala truleg blir klar i løpet av året.

Ei slik overdraging kan ha store konsekvensar, særleg økonomisk, for dei kommunane der vasskraftutbyggjinga ligg. Som døme kan me nemna spørsmålet om friviljug justering av konsesjonsavgiftene der kommunane har måtte arbeida aktivt for å få RSK til å foreta ei friviljug justering av avgiftene, i samsvar med det som statskraftverka har gjort for sine anlegg, for den halvdel av kraftverket som tidlegare var i NVE si eige. Me er redde for at aksjeoverdraginga også kan få verde for skattane frå RSK, både når det gjeld inntektsskatt og eigedomsskatt — og eventuelt andre ting.

Ettersom kommunane heile tida har stått utanfor dei tingane som pågår mellom NHP og NVE er me redde for at ingen tenkjer på våre interessar. Resultatet kan då bli at kommunane blir skadelidande ved overdraginga.

Me vil difor gjera merksam på dette tilhøvet, og me vil be departementet om at dei ivaretek

vasskraftkommunane sine tarv under tingane i den saka.

Vidare lurar me på om det er slik at kommunane får aksjeoverdraginga til handsaming i samband med ein konsesjonssøknad. Slik me skjønar konsesjonslova § 4 1. ledd, 1. punktum, er det konsesjonsplikt på eit slikt aksjesal. Me vil be om at departementet stadfestar/avkreftrar denne oppfatninga.»

Etter å ha mottatt OED's svar i brev av 19. august 1981 (jfr. innledningen, 3. avsnitt), uttaler Suldal kommune i et nytt brev datert 27. august 1981 til NVE:

«Suldal kommune har frå OED fått stadfesta at overdraginga av aksjane i R-SK A/S frå NVE til Norsk Hydro er konsesjonspliktig etter l. a. 14. desember 1917 nr. 16 § 36 jfr. § 39 a, og at kommunen vil få saka til uttale etter same lov § 24, 4. ledd.

For at me på eit så tidleg tidspunkt som mogleg skal få setja oss inn i denne saka, vil Suldal kommune be om å få tilsendt kopi av den avtalen frå 1977 der dei nærare vilkåra for Hydro si overtaking blei fastsett og det avtaleutkastet som no ligg føre om oppgjør for overtakinga.

Suldal kommune har fått kopi av Dykkar brev av 12. august 1981 til OED om overdraginga av aksjane i R-SK A/S. Her står det at «Røldal-Suldal Kraft A/S har foretatt frivillige justeringer av konsesjonsavgiftene for 1980 og 1981 etter samme mønster som NVE — Statskraftverkene er pålagt for sine verker og har underrettet Suldal kommune om dette i brev av 21. februar 1981». Me vil gjerne be NVE om å få ei stadfesting frå Norsk Hydro om at dette er ei rett forståing av deira brev. Kommunen har sjølv vore i tvil om kva år justeringa gjeld for. Kommunane fryktar såleis at justeringane berre gjeld for 1981.

Suldal kommune er elles usamd med NVE når det gjeld omfanget av det tapet kommunane vil lida ved at staten går ut om R-SK. Ikkje minst er ein redd for dei framtidige tapa kommunen kan koma til å lida. Me reknar med å koma attende til dette under konsesjonshandsaminga.»

3.1 Innkommet etter konsesjonssøknaden.

Røldal-Suldalutbyggingen berører 4 kommuner, Suldal i Ragaland fylke, Odda i Hordaland fylke, Bykle i Aust-Agder fylke og Vinje i Telemark fylke. NVE sendte derfor saken til fylkesmennene i de fire fylker med anmodning om å innhente uttalelser fra de respektive kommuner og fylkeskommuner. Brevene til fylkesmennene er likelydende bortsett fra nest siste avsnitt der de respektive kommuner er nevnt og lyder slik:

I brev 9. september 1981 søker Norsk Hydro Produksjon A/S om tillatelse etter ervervslovens § 36 til å erverve 9 042 aksjer av NVE's andel, ialt 10 000 aksjer, i Røldal-Suldal Kraft A/S.

Bakgrunnen for Hydros overtakelse av denne aksjeandel er en samarbeidsavtale som ble

inngått i 1963 i forbindelse med opprettelsen av Røldal-Suldal Kraft A/S mellom Norsk Hydro på vegne av sitt datterselskap A/S Rjukanfoss og NVE. Denne avtale gir Norsk Hydro en begrenset rett til å innløse NVE's aksjeandel, jfr. post 12 i avtalen som er inntatt som vedlegg 1 i St. prp. nr. 1. Tillegg nr. 2 for 1962—63. Retten er begrenset til en så stor del av NVE's andel som svarer til det kraftkvantum Hydro har leid av NVE på det angjeldende tidspunkt, jfr. post 12 A annet ledd. Den er videre begrenset til å gjelde den opprinnelige utbygging i henhold til en tilleggs-samarbeidsavtale som ble inngått i 1972, jfr. § 6 i avtalen som er inntatt som vedlegg 3 til St. prp. nr. 109 for 1971—72.

De nærmere vilkår for Hydros overtakelse ble fastsatt i en avtale inngått i 1977 mellom NVE og Norsk Hydro A/S. Overtakelsen er gjennomført ved at 45,21 pst. av Røldal-Suldal Krafts aktiva og passiva er overført til NVE og deretter overført til Hydro, mot betaling av et beregnet foreløpig innløsningsbeløp i tiden f. o. m. 1. juli 1976 t. o. m. 1. juli 1981. Det er gjennomført en tilsvarende nedskrivning av aksjekapitalen hvorved NVE's andel er redusert fra opprinnelig 10 000 til 958 aksjer og den samlede aksjekapital fra kr. 20 000 000 til kr. 10 958 000.

Det endelige innløsningsbeløp ble fastsatt i en ny avtale som er datert 1. september i år. Den er behandlet i NVE's hovedstyre 7. september 1981 og sendt Olje- og energidepartementet til godkjenning.

Suldal kommune har i et brev av 11. februar 1981 til departementet uttrykt engstelse for at Hydros overtakelse av ovennevnte andel av NVE's aksjer vil medføre reduserte inntekter for de berørte kommuner og reist spørsmål om «kommunane får aksjeoverdraginga til hand-saming i samband med ein konsesjonssøknad», idet kommunen forutsetter at aksjeoverdragelsen er konsesjonspliktig.

NVE har i brev datert 12. august 1981 til OED erklært seg enig i at det foreligger et konsesjonspliktig aksjeervert.

Departementet har i sitt svarbrev til Suldal kommune bl. a. uttalt:

«Departementet slutter seg til NVE's oppfatning om at Norsk Hydros overtakelse av aksjeandeler er konsesjonspliktige etter ervervslovens § 36, jfr. § 39 a. Ved meddelelse av slik konsesjon kan fastsettes de betingelser som finnes påkrevet av almene hensyn. Ifølge samme lovs § 24, 4. ledd skal det som regel innhentes uttalelse fra vedkommende fylkeskommune og kommunestyre før en søknad om konsesjon avgjøres.»

I brev datert 27. august 1981 til NVE har Suldal kommune deretter bl. a. uttalt:

«Suldal kommune har frå OED fått stad-festa at overdraginga av aksjane i R-SK A/S frå NVE til Norsk Hydro er konsesjonspliktig etter l. a. 14. desember 1917 nr. 16 § 36, jfr. § 39 a, og at kommunen vil få saka til uttale etter same lovs § 24, 4. ledd.»

Da de foran nevnte samarbeidsavtaler som ble inngått i 1962 og 1971, er behandlet i Regjeringen og Stortinget, antar Vassdragsdirektoratet at det har vært en klar forutsetning at nødvendig konsesjon vil bli gitt. En antar videre at dette vil begrense adgangen til å fastsette spesielle vilkår i medhold av ervervslovens § 36 tredje ledd.

Slik saken har utviklet seg, finner direktoratet at det likevel bør innhentes uttalelser fra de fylkeskommuner og kommuner som er berørt av Røldal-Suldals Krafts utbygginger og overføringer i Suldalsvassdraget, jfr. ervervslovens § 24 fjerde ledd. Foruten Suldal kommune er Odda, Vinje og Bykle kommuner berørt.

En ber Fylkesmannen om å innhente uttalelser fra kommunestyret i Suldal og fra fylkeskommunen. Uttalelsene bør være Vassdragsdirektoratet i hende innen utgangen av november d. å.

To kopier av dette brev, Hydros søknad av 9. september 1981, vedtekter for Røldal-Suldal Kraft samt de avtaler som er inngått mellom Hydro og NVE i 1977 og 1981 vedlegges.

Suldal og Vinje kommuner har i brev datert 11. november 1981 gitt følgende fellesuttalelse:

«Dykkar brev vedr. denne saka, dagsett 21. oktober 1981, er av fylkesmannen i Rogaland sendt Suldal kommune med skriv dagsett 26. oktober d. å. Den 27. oktober mottok Suldal kommune brevet, og sette straks igang saksførebuing.

For dei kommunane dette vedkjem, er dette ei vesentleg sak som krev forsvarleg saksutgreiing. Dette finn me umogleg med den korte svarfrist som Vassdragsdirektoratet har sett.

Etter samråd mellom Suldal og Vinje kommunar, føreheld me oss rett til å ta den tid som trengs for å utgreia saka grundig nok. Dersom me då skulle oversitja fristen som av direktoratet er sett til innan utgangen av november månad, føreset me at direktoratet utset vidare sakshandsaming til dess uttale frå kommunane ligg føre.»

V i n j e k o m m u n e sendte i brev av samme dato følgende søknad om utsettelse:

«Frist for uttale er fastsett til utgangen av november. Overføring av eighedsrett frå NVE til Norsk Hydro vil resultere i reduserte inntekter for berørte kommunar. Saka bør drøftast mellom kommunane.

Det vert difor søkt om utsettjing av uttalefrist 1—2 månader.»

Søknaden ble besvart slik i brev datert 17. november 1981:

«I samsvar med Deres anmodning finner Vassdragsdirektoratet å kunne gå med på at fristen for å gi uttalelse i saken blir utsatt til 31. januar 1982. Ytterligere utsettelse kan ikke påregnes.»

Samtidig ble sendt følgende brev til Fylkesmannen i Telemark:

«Vinje kommune har i brev av 11. d.m. søkt om «utsettelse av uttalefrist 1—2 måneder». I brev av idag har Vassdragsdirektoratet underrettet kommunen om at fristen for å gi uttalelse i saken utsettes til 31. januar 1982 og at ytterligere utsettelse ikke kan påregnes.

Fristen for å gi uttalelse forlenges tilsvarende for alle berørte kommuner og fylkeskommuner.

En ber Dem underrette fylkeskommunen om utsettelsen.»

Tilsvarende brev med anmodning om også å underrette de respektive kommuner ble sendt fylkesmennene i de øvrige tre fylker.

Bykle kommune har behandlet saken i formannskapsmøte 19. november 1981. Av innstillingen gjengis:

«Bakgrunnen for saka er at Suldal kommune har reist spørsmål om konsesjonsplikten for erverv av aksjer i dette høvet. Det er og uttrykt ein viss otte frå Suldal kommune om dei skattemessige konsekvensane i dette høvet.

Dette spørsmålet har eg på eiga initiativ bede kommunens juridiske rådgjevar vurdere saman med likningssjefen.

Skatteinnkoma frå Røldal Suldal Kraft A/S for 1980 utgjer:

Formueskatt	kr. 0,—
Inntektsskatt	kr. 1 160,—

Dersom negative skattemessige konsekvensar ikkje ligg føre vil eg be formannskapet angje positiv uttale.

Kontorsjefen bør få fullmakt til i samråd med likningssjef/juridisk rådgjevar å avgje nærare begrunna uttale dersom det er naudsynt med atterhald ansynes eventuelle skattemessige konsekvensar.

Det ble truffet følgende vedtak:

«Formannskapet har ikkje noko å merke til ovenstående.»

Odda kommune har i brev datert 16. desember 1981 uttalt:

«Med skriv av 17. november 1981 til fylkesmannen i Hordaland har De meddelt at kommunens frist for å avgi uttale i ovennevnte sak er satt til 31. januar 1982.»

Odda kommune har overlatt til advokat å gjennomgå saken. Kommunen anser den frist som er satt å være for kort. Saken vil ikke kunne behandles av kommunestyret før i slutten av februar 1982.»

Vinje kommune har behandlet saken i formannskapsmøte 21. januar 1982. Av innstillingen gjengis:

«Eg rår formannskapet til å gjere følgende vedtak:

Vinje kommune krev at det ved konsesjon til Norsk Hydro A/S for overtaking av NVE sine aksjar i Røldal Suldal Kraft A/S skal fastsetjast slike vilkår at kommunen ikkje lir tap på skatter, konsesjonsavgifter og konsesjonskraft ved aksjeoverdraging. Minstekrava må vera:

- Norsk Hydro A/S justerar konsesjonsavgiftene til kommunen frå sin tidlegare part av R-S K etter same satsar og for same tidsrom som NVE har justert konsesjonsavgiftene for sin part av R-S K. For framtida bør R-S K svara slike konsesjonsavgifter til kommunane som til ei kvar tid vert fastsett av Stortinget for Statskraftverk.
- Den konsesjonskraft som kommunen har rett til å ta ut frå R-S K skal leverast til kommune for same kostnad som NVE betaler for den kraft NVE framleis har rett til å ta ut frå R-S K, i medhald av avtale dagsett 21. desember 1977, pkt. 8, av oss tolka som sjølkost utrekna etter kapital-kostnader (investert anleggskapital utan oppskriving) og driftskostnader.

Formannskapet har truffet følgende enstemmige vedtak:

«Framlegg frå sakshandsamar vert vedteke.»

På vegne av Odda kommune har høyesterettsadvokat Eilert Stang Lund i brev datert 29. januar 1982 til OED gitt følgende uttalelse:

«Odda kommune har henvendt seg til dette firma i anledning Norsk Hydro Produksjon A/S søknad 9. september 1981 om overtakelse av NVEs andel i Røldal-Suldal Kraft A/S.

Søknaden er fremmet etter ervervslovens § 36. Denne bestemmelse gjelder konsesjon for erverv av aksjer eller parter i selskaper med begrenset ansvar. Olje- og energidepartementet har i uttalelse 19. august 1981 om konsesjonsplikt gått ut fra at Norsk Hydro skal overta aksjer, og konsesjonsplikt ble på dette grunnlag ansett for å følge av ervervslovens § 36.

Dette kontor har gjennomgått søknaden og underliggende avtaler av 21. desember 1977 og 1. september 1981 som ligger til grunn for Norsk Hydro Produksjon A/S overtakelse. Det fremgår klart av avtalene at Norsk Hydro Produksjon A/S skal overta verdier «i natura» ved at NVE først, og deretter konsesjons-søkeren, skal få overført 45,21 pst. av Røldal-Suldal Kraft A/S aktiver og passiver. Kraftverket vil deretter bli eiet i sameie med Røldal-Suldal Kraft A/S 54,79 pst. og Norsk Hydro Produksjon A/S 45,21 pst. Søknaden gjelder ikke NVEs 958 gjenværende aksjer i Røldal-Suldal Kraft A/S. Overdragelse ble gjennomført med virkning fra 1. juli 1976. Det vises for øvrig til vedlagte kopier av konsesjons-søknad 9. september 1981, avtale 1. september 1981 og avtale 21. desember 1977.

Søknaden 9. september 1981 gjelder erverv av statens andeler i Røldal-Suldal Kraft A/S, og den er fremmet etter ervervslovens § 36 i samsvar med departementets brev 19. august

1981. Overfor kommunen er saken fremmet som en sak om erverv av 9 042 aksjer i Røldal-Suldal Kraft A/S, jfr. vedlagte kopi av Vassdragsdirektoratets brev 21. oktober 1981. Odda kommune har forståelig nok gått ut fra at saken gjaldt erverv av aksjer og har forberedt behandling etter ervervslovens § 36.

Odda kommune er imidlertid kommet i tvil om saken egentlig gjelder overføring av aksjer eller parter i selskaper med begrenset ansvar, eller fysisk overføring av fall (og produksjonsanlegg) som er konsesjonspliktige etter ervervslovens § 2. Konsesjonssaken kreves stanset inntil grunnlaget for søknaden og hvilke bestemmelser som skal anvendes i ervervsloven er avklart.

Odda kommune mener at søknaden reelt sett gjelder fysiske overføring av andel av fall (og produksjonsanlegg), og at ervervslovens § 2 må anvendes. Ervervet er skjedd ved en fysisk overføring (i natura, jfr. avtale 21. desember 1977, jfr. 3) av 45,21 pst. av aktiver og passiver i Røldal-Suldal Kraft A/S. Etter overføringen eies fallene (og produksjonsanleggene) i et sameie (interessentskap) mellom Røldal-Suldal Kraft A/S (med NVE som aksjonær) og Norsk Hydro Produksjon A/S, jfr. avtalene. Etter Røldal-Suldal Kraft A/S oppfatning har dette vært tilfelle fra 1. juli 1976 og forholdet presenteres slik overfor omverdenen, jfr. vedlagte kopi av s. 3 i Røldal-Suldal Kraft A/S beretning og regnskap 1. juli 1979—30. juni 1980. Dette kan etter Odda kommunes mening ikke innebære annet enn at man står overfor fysisk overføring av andel av fall som er konsesjonspliktig, når andre enn staten står som erverver, jfr. ervervslovens § 1. Overføring av andel av fall m. v. til NVE er etter dette konsesjonsfri. Overføring fra NVE til Norsk Hydro Produksjon A/S er konsesjonspliktig og skal behandles etter ervervslovens § 2.

Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen har i brev 12. august 1981 til Olje- og energidepartementet redegjort for spørsmålet om konsesjonsplikt. Det fremgår av brevet at NVE ser dette som en overføring av aksjer eller parter i selskaper med begrenset ansvar, og at ervervslovens § 36, jfr. § 39 a, får anvendelse. Odda kommune er uenig i dette. Søknaden gjelder åpenbart ikke erverv av aksjer, og dette er heller ikke hevdet av søkeren. Det er derfor ikke korrekt når Vassdragsdirektoratet i vedlagte brev 21. oktober 1981 fremmer saken overfor kommunene som erverv av 9 042 aksjer i Røldal-Suldal Kraft A/S. Saken gjelder heller ikke erverv av part i selskaper med begrenset ansvar. Ervervslovens § 36 (og § 39 a) sikter til erverv av andel/part i selskaper som fortsatt står som eier av hele anlegget. Saken her gjelder overdragelse av konsesjonspliktige fall (og produksjonsanlegg), og etter overdragelsen er fallene (og produksjonsanleggene) i sameie mellom 2 aksjeselskaper med forskjellige eiere. Slike overføringer faller utenfor ervervslovens § 36 (og § 39 a), og ervervslovens § 2 må anvendes etter den praksis Odda kommune kjenner til.

Odda kommune er ikke kjent med de underliggende forhold som førte til at NVE og Norsk Hydro Produksjon A/S valgte å overføre fysiske andeler i stedet for aksjer. Dette er imidlertid uten betydning ved anvendelse av konsesjonsreglene i ervervsloven. Valg av fremgangsmåte har klare konsekvenser for

hvilke konsesjonsregler som får anvendelse, uansett om de underliggende motiver gjelder praktiske omsyn eller skattereglene.

Det kan få stor betydning for berørte kommuner om saken går etter ervervslovens § 2 eller ervervslovens § 36. Odda kommune er kjent med at ervervslovens § 36 gir adgang til å fastsette vilkår påkrevd av almene omsyn, og at nye vilkår kan pålegges etter denne bestemmelse. Staten som eier av aksjene, kunne også fastsatt vilkår for overføring (om denne adgang ikke var frafalt ved forhåndsavtale). Ved konsesjon etter ervervslovens § 2 skal imidlertid grunnreglene i § 2, tredje ledd, pkt. 1—23 følges, og dette vil bety nye vilkår på en rekke punkter av stor betydning for berørte kommuner. De vanlige regler om søknadens innhold, saksbehandling, varsling av berørte parter, forholdet til fylket og fremlegg for Storting og Regjering om ervervet gjelder større kraftmengde må også følges.

Kommunen ber etter dette departementet ta standpunkt til om saken gjelder erverv og konsesjonsplikt etter ervervslovens § 2, eller overdragelse av aksjer eller parter i selskapet med begrenset ansvar med konsesjonsplikt etter ervervslovens § 36, jfr. § 39 a. Kommunen ber også om at departementet straks underretter alle berørte instanser om at konsesjonssaken skal stanses inntil forholdet til ervervslovens bestemmelser er klarlagt. Kommunen vil peke på at saken fra NVEs side er fremstilt som en sak om erverv av aksjer, og at dette ved nærmere gjennomgåelse av saken synes ikke å være tilfelle. Odda kommune kan vanskelig gi uttalelse i saken før man vet hvilke regler søknaden skal behandles etter.

Kopi av brevet uten vedlegg er sendt Suldal kommune, Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen og Norsk Hydro Produksjon A/S.»

Aust-Agder fylkeskommune har behandlet saken i fylkesutvalgets møte 1. februar 1982 og har truffet følgende enstemmige vedtak etter tilråding fra fylkesrådmannen:

«Under forutsetning av at aksjeoverdragelsen ikke medfører reduserte skatteinntekter for Bykle kommune, har fylkesutvalget ingen innvendinger mot Norsk Hydro Produksjon A/S overtakelse av NVE's aksjeandel i Røldal-Suldal Kraft A/S.»

Fylkesmannen i Aust-Agder har med brev datert 5. februar 1982 oversendt kopier av de gjengitte uttalelser fra Bykle kommune og Aust-Agder fylkeskommune. I brevet er for øvrig uttalt:

«Fylkesmannen finner for sin del å kunne slutte seg til uttalelse fra Bykle kommune og fylkeskommunen.»

Det er hittil ikke innkommet andre uttalelser.

4. Hovedstyrets vurderinger.

4.1 Spørsmålet om konsesjonsplikt.

Som nevnt i innledningen, har NVE i sitt brev av 12. august 1981 gitt uttrykk for som sitt syn at Hydros overtakelse av NVE's

aksjeandel er konsesjonspliktig etter ervervslovens § 36, jfr. § 39 a. OED har sluttet seg til dette syn og underrettet Suldal kommune om det.

Den samarbeidsavtale som ble inngått i 1963 og som er behandlet under 2.2, gir Hydro rett til på visse vilkår å overta NVE's aksjeandel med en viss begrensning. Avtalen er behandlet av Kongen og Stortinget. Dette kan imidlertid ikke fritta for konsesjonsplikt idet ervervsloven ikke gir hjemmel for unntak i dette tilfelle.

Avtalen berører ikke konsesjonsspørsmålet. Det må imidlertid antas å ha vært en klar forutsetning at det ville bli gitt nødvendig konsesjon når det ble aktuelt med overdragelse til Hydro. Det kan derfor etter Hovedstyrets mening ikke komme på tale å avslå søknaden om konsesjon.

Odda kommune har, som det framgår av det foran siterte brev fra høyesterettsadvokat Stang Lund, reist tvil om det er riktig å behandle søknaden etter bestemmelsene om aksjeervervskonsesjon i ervervsloven § 36. Det hevdes at det reelt sett dreier seg om fysisk overføring av fall og produksjonsanlegg og at ervervslovens § 2 må anvendes. Dette innebærer at grunnreglene i § 2 tredje ledd p. 1—23 må følges og det vil bety nye vilkår på en rekke punkter av stor betydning for de berørte kommuner.

Odda kommune tar ved sin vurdering utgangspunkt i § 3 i den avtale som ble inngått mellom NVE og Hydro i 1977, hvorav går fram at Hydros ønske om å overta verdiene in natura, er imøtekommet (jfr. 2.3 femte avsnitt). Som støtte for det syn at det har skjedd en reell overdragelse av fall m. v. framholdes bl. a., under henvisning til RSK's årsberetning, at det er etablert et interessensskap hvorefter kraftanleggene eies i forholdet 45,21 pst. på Hydro Produksjon og 54,79 pst. på RSK.

I likhet med Odda kommune er Hovedstyret heller ikke kjent med de bakenforliggende motiver for at Hydro har valgt denne konstruksjon. En er dog enig i at motivene er uten betydning ved anvendelse av ervervslovens konsesjonsbestemmelser.

Hovedstyret finner ikke å kunne slutte seg til det syn som Odda kommune gir uttrykk for ved høyesterettsadvokat Stang Lund. En har vanskelig for å akseptere at det har skjedd noen fysisk overføring av fall m. v. slik kommunen hevdet.

Det er bekreftet at NVE's juridiske avdeling og av Hydro at det ikke er tinglyst noen overdragelse av verdier hverken fra RSK til NVE eller fra NVE til Hydro, ei heller fra RSK til Hydro. En går derfor ut fra at eiendommene fortsatt er registrert på RSK. Det skal dog opplyses at RSK's regnskap i tiden

etter 1. juli 1976 omfatter bare 54,79 pst. både for så vidt angår balanse og driftsregnskap. Av årsberetningen framgår at «kraftverkets drift ivaretas av styret i RSK A/S».

Det er således på det rene at kraftverksdriften fortsetter som før under RSK's ledelse. Det er videre på det rene at det ikke er skjedd noe med RSK's organisasjonsform. Det eneste som er skjedd, er at en del aksjer har skiftet eier og at aksjekapitalen er blitt nedskrevet tilsvarende. I dag er aksjene fordelt slik:

Norsk Hydro Produksjon A/S	9 999 aksjer
Norsk Hydro A/S	1 aksje
Den norske stats v/NVE	958 aksjer
	10 958 aksjer

Den konstruksjon Hydro har valgt, har etter Hovedstyrets vurdering et sterkt preg av proformaarrangement og kan ikke tillegges avgjørende vekt ved valget av hvilke konsesjonsbestemmelser som skal anvendes.

Hovedstyret finner å måtte legge avgjørende vekt på følgende omstendigheter:

Samarbeidsavtalen av 1963 bruker i § 12 uttrykket «... å innløse aksjer som NVE innehar...» (jfr. 2.2).

Overdragelsesavtalen av 1977 bruker i vedlegg 1 følgende uttrykksmåter i p. 1:

«... kan Hydro kreve... å få innløse helt eller delvis aksjer som NVE innehar...» 1. avsnitt) «... ble det fra Hydro's representanter gitt uttrykk for ønske om innløsning av alle NVE's aksjer i RSK» (4. avsnitt). «... ved fastsetting av omfanget av Hydro's innløsningsrett går ut fra at den omfatter aksjer svarende til...» (5. avsnitt)

og i p. 2:

«Innløsningen gjelder aksjer... i 1976 overføres aksjer i RSK fra NVE til Hydro...» (1. avsnitt). «Omfanget av innløsningen blir således... 45,21 pst. av aksjene i RSK. Selskapets aksjekapital er på 20 mill. kroner fordelt på 20 000 aksjer à kr. 1 000. NVE har halvparten av disse og innløsningen vil omfatte 9 042 av disse (siste avsnitt).»

De nevnte 9 042 av statens aksjer er faktisk overdratt og det opprinnelige aksjebrev på kr. 10 000 000 er ombyttet med et nytt på kr. 958 000 for de resterende 958 aksjer. Ved vedtak på generalforsamling i RSK 2. juni 1977 ble aksjekapitalen nedskrevet fra kr. 20 000 000 til kr. 10 958 000. Endringen er meldt til Handelsregisteret i november 1977. Nedskrivningen medfører som resultat at de gjenværende aksjers verdi blir tilsvarende økt. Det er nettopp slike forhold som er beskrevet i ervervslovens § 39 a, fjerde ledd, som fast-

slår at lovens bestemmelse om erverv av aksjer skal gjelde tilsvarende i slike tilfelle.

Hovedstyret finner det etter dette riktig å behandle søknaden etter reglene om aksjeervervskonsesjon i ervervslovens § 36. Forøvrig er en av den oppfatning at en eventuell behandling etter § 2 ikke, som advokat Stang Lund uttaler, «vil bety nye vilkår på en rekke punkter av stor betydning for berørte kommuner». De aller fleste av vilkårene er knyttet til utbyggingen som er avsluttet. Det vil derfor ikke i noe tilfelle være aktuelt med endringer av de fleste av vilkårene. De vilkår som det kan være aktuelt å endre, antar Hovedstyret at det er adgang til å ta opp til ny vurdering også ved behandling etter § 36, jfr. tredje ledd.

Som det framgår av foranstående (jfr. 2.2 første avsnitt) var det Hydros datterselskap A/S Rjukanfoss som opprinnelig var statens medeier i RSK. Ifølge årsberetningen er Norsk Hydro Produksjon A/S, som er konsesjons søker, nå eier av den andel som A/S Rjukanfoss tidligere hadde. Det er imidlertid brakt på det rene at Norsk Hydro Produksjon A/S er identisk med A/S Rjukanfoss idet navnet ble endret i 1974 uten at det skjedde noen endringer med selskapet for øvrig. Det er således ikke skjedd noe konsesjonspliktig erverv fra Rjukanfoss til Norsk Hydro Produksjon.

Det er opplyst fra Hydros side at det på noen siikt vil kunne bli aktuelt å avvikle Røldal-Suldal Kraft A/S slik at Norsk Hydro Produksjon A/S blir stående som direkte eier av kraftanlegg m. v. Det understrekes at de konsesjoner som foreligger, er gitt til RSK og kan ikke overtas av Hydro Produksjon som i tilfelle det blir aktuelt må søke om konsesjon etter ervervslovens § 2.

Nærværende sak gjelder erverv av 9 042 av statens aksjer. Hovedstyret anbefaler at det i medhold av ervervslovens § 36 gis konsesjon til Norsk Hydro Produksjon A/S til erverv av disse aksjer.

4.2 Vilkår.

Ved aksjeervervskonsesjon etter § 36 er det adgang til å «fastsette slike betingelser som finnes påkrevet av almene hensyn» (jfr. tredje ledd).

Av de uttalelser som er gjengitt under 3.1 og 3.2 går fram at de berørte kommuner nærer en viss engstelse for at aksjeoverdragelsen skal kunne få uheldige virkninger for kommunenes inntekter i form av skatter og konsesjonsavgifter. Vinje kommune trekker også inn spørsmålet om konsesjonskraft.

De konsesjonsvilkår som ble fastsatt i den ervervs- og reguleringskonsesjon som ble gitt ved kongelig resolusjon 21. desember 1962 står

fremdeles ved makt. Av bestemmelser som er av vesentlig betydning og fortsatt bør gjelde uendret, skal nevnes bestemmelsene om selskapets styre (post 1), om hjemfall (post 18 og 19), om innløsning (post 20), om innbetaling til næringsfond (post 23).

Bestemmelser om konsesjonskraft finnes i post 15. Disse bestemmelser er gitt under iakttagelse av de detaljerte regler som er fastsatt i ervervslovens § 2 post 12, jfr. reguleringslovens § 12 post 15. Hovedstyret kan ikke se at det er noen grunn til å endre disse bestemmelser i forbindelse med aksjeervervskonsesjonen og vil foreslå at de skal gjelde uendret.

Bestemmelsene om konsesjonsavgifter er inntatt i post 16 som i første ledd fastsetter avgiften «til de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer» til kr. 4,50 pr. nat.hk. I annet ledd er bestemt: «Etter 20 år kan fastsettelsen av avgiften tas opp til ny prøvelse.» Denne frist løper ut 21. desember 1982.

Den avgiftssats som betales i dag utgjør kr. 6,04 etter at det ble foretatt frivillig justering for NVE's andel i 1973 og for Hydros andel i 1981. Hovedstyret antar at det er adgang til i medhold av § 36 tredje ledd å fastsette en ny avgiftssats i aksjeervervskonsesjonen. En vil i så fall være bundet av lovens maksimumssats som er kr. 10,—. Hovedstyret mener at avgiften bør være høyere. Det foreligger også forslag til endringer av bestemmelsene i ervervslovens § 2 post 13 og reguleringslovens § 11 post 1 hvorefter avgiften vil kunne settes høyere, jfr. Ot. prp. nr. 1 for 1981—82. Etter opplysninger fra Stortinget må det imidlertid regnes med at nevnte prp. ikke vil være vedtatt før konsesjonen gis.

Ved ny prøvelse 21. desember 1982 vil avgiftssatsen etter de regler som legges til grunn, bli betydelig høyere enn den nåværende maksimalsats. Hovedstyret antar derfor det vil være en fordel for kommunene at en venter med justering av avgiftssatsen til fristens utløp, og vil foreslå at den nå gjeldende justerte sats for konsesjonen av 21. desember 1962 kr. 6,04 gjelder uendret fram til 21. desember 1982 da den blir å ta opp til ny prøvelse etter de fastsatte retningslinjer.

Kommunene legger i sine uttalelser også vekt på at skatteinntektene ikke skal reduseres på grunn av aksjeoverdragelsen. Iligningen og fordelingen av skattene skjer på grunnlag av skattelovgivningen. Etter Hovedstyrets oppfatning må det anses utvilsomt at det ikke er adgang til i medhold av vassdragslovgivningen å fastsette konsesjonsvilkår som tar sikte på å gjennomføre en annen beskatning eller skattefordeling enn det som følger av skattelovgivningen.

4.3 Kommunenes skatteinntekter.

Som det framgår av 4.2 siste avsnitt kan det ikke gjennom konsesjonsvilkår gis noen garanti for at kommunenes skatteinntekter skal være upåvirket ved den overdragelse som har funnet sted. Det må også antas å ligge klart utenfor Hovedstyrets oppgave å beregne de samlede skatteinntekter og fordelingen av disse mellom kommunene før og etter overdragelsen. En vil derfor innskrenke seg til å nevne enkelte omstendigheter av betydning i denne forbindelse.

Overdragelsen av aksjene kan ikke sees å berøre Røldal-Suldal Kraft A/S som selvstendig juridisk person og som skattesubjekt. De skattefordelingsregler som er fastsatt i skattelovens § 19, kan heller ikke sees å bli berørt av overdragelsen. Hvilke skattemessige konsekvenser den etterfølgende etablering av et interessentskap mellom Røldal-Suldal Kraft og Hydro Produksjon vil få, ligger det utenfor Hovedstyrets oppgave å drøfte. Dog skal nevnes at RSK mener det vil være til gunst for kommunene idet Hydro Produksjon utenom 45,21 pst. av inntekter og utgifter er belastet helt ut for en ekstraordinær avskrivning på ca. 25 mill. kroner.

Aksjeoverdragelsen kan ikke sees å få noen betydning for eiendomsskatt til kommunene, jfr. lov nr. 1 29 av 6. juni 1975.

Når det gjelder kraftverksbeskatningen skal for øvrig nevnes at et kongelig oppnevnt utvalg har avgitt en innstilling (NOU 1981:23) hvor det bl.a. er foreslått gjennomført lik beskatning av alle kraftverk uansett eierforhold. Dette vil i tilfelle bety at det skattemessige resultat skal bli det samme i RSK enten aksjene eies av staten, Norsk Hydro eller andre.

4.4 Hovedstyrets tilråding.

Idet det vises til det som er uttalt foran, tilrår Hovedstyret:

I medhold av ervervslovens § 36 jfr. § 39 a meddeles Norsk Hydro Produksjon A/S konsesjon på erverv av 9 042 aksjer i Røldal-Suldal Kraft A/S fra staten ved NVE på følgende vilkår:

1. I den utstrekning det er foretatt frivillig justering, betales konsesjonsavgifter for 1982 etter de justerte satser.
2. Ved utløpet av den frist som er satt i post 16 i vilkårene i konsesjonen av 21. desember 1962 tas fastsettelse av avgiften opp til ny prøvelse.

Saken er behandlet etter instruksens § 10 og vil bli referert i neste hovedstyremøte.

Saksdokumentene følger vedlagt.»

Odda kommune har ved h.r.advokat Eilert Stang Lunds brev av 28. mai 1982 avgitt følgende uttalelse til Hovedstyrets brev:

«Departementets brev 25. mai 1982 vedlagt Hovedstyrets uttalelse 19. mai d.å. kom inn til kontoret her 27 ds.

NVE's uttalelse er sendt Odda kommune i dag. Det er fastsatt frist for kommunen til å uttale seg innen 7. juni d.å., hvilket vil si at kommunen får noe over 1 uke på saken. Konsesjonssaker vedrørende vassdrag skal behandles i formannskap og kommunestyre. Odda kommune ber derfor fastsatt ny frist for uttalelse som muliggjør behandling i de kommunale organer.

Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen har vurdert de spørsmål som er reist i brev 29. januar d.å. Konklusjonen er at saken skal behandles etter ervervslovens § 36, og ikke etter ervervslovens § 2.

Grunnlaget for NVE's uttalelse er at avtalen mellom NVE og Hydro etter Hovedstyrets vurdering har «et sterkt preg av proformaarrangement», og avtalen kan ikke tillegges avgjørende vekt ved valg av hvilke konsesjonsbestemmelser som kan anvendes. Hovedstyret peker også på at ervervet ikke er tinglyst, at kraftverksdriften fortsetter som før under RSK's ledelse, og at det opprinnelige aksjebrev på kr. 10 000 000 er ombyttet med et nytt på kr. 958 000. Det vises for øvrig til uttalelsen s. 16—18.

Odda kommune er kjent med at «proformaarrangement» kan settes til side ved vurdering av om konsesjonsplikt foreligger eller ikke og ved anvendelse av konsesjonslovens bestemmelser for øvrig. Odda kommune har imidlertid til nå oppfattet avtalene mellom NVE, Norsk Hydro Produksjon A/S og Røldal-Suldal Kraft A/S som reelle. Dette er bakgrunnen for at Odda kommune har reist spørsmål om avtalen gjelder overføring av andel i konsesjonspliktige fall og kraftverk. Det vises for øvrig til brev 29. januar 1982 til Olje- og energidepartementet.

Det er ikke avgjørende om overdragelse er tinglyst eller ikke. Ombytninger av aksjebrev i Røldal-Suldal Kraft A/S endrer ikke at Norsk Hydro Produksjon A/S har fått andel i konsesjonspliktige fall m.v. Det fremgår ikke av saken at NVE overfører aksjer til Norsk Hydro Produksjon A/S.

Realiteten i saken er at Norsk Hydro Produksjon A/S såvidt skjønnes erverver en andel i fall- og produksjonsanlegg i RSK. Ved avtalen etableres et sameie mellom RSK og Norsk Hydro Produksjon (noe som såvidt skjønnes har fått uttrykk i at fall, kraftanlegg m.v. eies av I/S Røldal-Suldal Kraft A/S). Dette kommer til uttrykk ved at RSK's regnskap i tiden etter 1. juni 1976 bare gjelder 54,79 pst. av anleggene, og ved at Norsk Hydro Produksjon A/S eier den resterende del. For denne del skal det betales kr. 509 257 006 i innløsningsbeløp.

Når NVE's Hovedstyre karakteriserer de inngåtte avtaler som «et sterkt preg av proformaarrangement», er det vanskelig for Odda kommune å vite hva man skal holde seg til når man skal avgi uttalelse. Kommunen har gått ut fra at de inngåtte avtaler (og omdanningen av Røldal-Suldal Kraft til et sameie) var ment som de var skrevet, og har basert

sin uttalelse 29. januar d. å. til departementet på dette grunnlag. Dersom uttalelsen er avgitt på uriktig grunnlag, bes departementet skaffe fram opplysninger som godtgjør at man står overfor en aksjeoverføring fra NVE til Norsk Hydro Produksjon A/S.

Departementet bes samtidig meddele på hvilket grunnlag Odda kommune skal behandle konsesjonssaken. Dersom saken gjelder konsesjonspliktig erverv etter ervervslovens § 2, går Odda kommune ut fra at grunnreglene i denne bestemmelse gjelder for den nye konsesjonen.

Kopi av dette brev er sendt Odda kommune.»

Norsk Hydro A/S har i brev av 10. juni 1982 kommet med følgende merknader til h.r.advokat Stang Lunds brev:

«Vi har fått oversendt kopi av brev datert 29. januar og 28. mai 1982 fra h.r.adv. Eilert Stang Lund på vegne av Odda kommune til Olje- og energidepartementet. Brevene gjelder søknad fra Norsk Hydro Produksjon a.s av 9. september 1981 om konsesjon for overtagelse av NVE's andel i Røldal-Suldal Kraft A/S. Søknaden er gjort etter lov om erverv av vannfall, bergverk og annen fast eiendom m. v. av 14. desember 1917 § 36, og saken er av NVE overfor Odda kommune fremmet etter samme bestemmelse. I brevene hevder Stang Lund at dette må være uriktig. Det anføres at søknaden reelt sett gjelder fysisk overføring av andel av fall, og at ervervslovens § 2 må anvendes. Dette vil ifølge Stang Lund føre til at «grunnreglene i § 2 tredje ledd, pkt. 1—23 følges, og dette vil bety nye vilkår på en rekke punkter av stor betydning for berørte kommuner».

Fra Hydros side er konsesjonssøknaden blitt oppfattet som en ren formalitet. Vi har redegjort for sakens realitet i søknaden av 9. september. Vi var opprinnelig av den oppfatning at konsesjon ikke kunne være nødvendig idet Hydros innløsning av NVE's andel i Røldal-Suldal Kraft ble endelig avgjort i konsesjonsmessig forstand i forbindelse med stortingsbehandlingen i 1962. Vi etterkom likevel en anmodning fra NVE om å sende inn søknad, men som det også er presisert i søknaden, har vi hele tiden forutsatt at vi ved konsesjonsbehandlingen ikke ville bli pålagt vilkår som avviker fra det som allerede er fastsatt. En fullstendig behandling etter regelen i § 2 med muligheten for nye og tyngende vilkår er for vår del uakseptabelt og dessuten i strid med forutsetningene som ligger til grunn for innløsningen av NVE's andel.

Etter vår oppfatning er det intet grunnlag for å ta en fullstendig behandling av saken etter § 2 i ervervsloven. Realiteten er at NVE har overført sin andel av det opprinnelige Røldal-Suldal-anlegget til Hydro. Bakgrunnen for innløsningen var samarbeidsavtalen av 1963. Samarbeidet og avtalen ble fremlagt som egen proposisjon, St. prp. nr. 1. Tillegg nr. 2 for 1962—63, som Stortinget behandlet og godkjente i forbindelse med konsesjonsbehandlingen. Innholdet av og bakgrunnen for Hydros innløsningsrett, som bl. a. hang sammen med at vårt selskap allerede på forhånd var eier av samtlige fallrettigheter i Røldal-Suldal-vassdragene, er det uttrykkelig redegjort for

og tatt standpunkt til under stortingsbehandlingen. Det følger av denne behandlingsmåte at partene skulle kunne basere seg på samarbeidsavtalen hvis innløsning på et senere tidspunkt ble aktuelt. Avtalen av 1. september 1981 undertegnet av forhandlingsutvalget vil være meningsløs dersom konsesjonsvilkår skulle endre det partene har forhandlet seg frem til.

Vi er derfor fortsatt tilbøyelig til å mene at overdragelsen ikke er konsesjonspliktig fordi innløsningen allerede har Stortingets prinsipielle tilslutning. Vi mener departementet i denne sak må kunne følge den fremgangsmåte som ble benyttet da A/S Skafså Kraftverk ble omdannet til et ansvarlig selskap. Man benyttet den gang formen «overføring av konsesjonene», idet tillatelse til slik overføring ble gitt på uendrede vilkår.

Under enhver omstendighet finner vi å måtte motsette oss en konsesjonsbehandling som rokker ved de stortingsgodkjente forutsetninger og avtaler som ligger til grunn for innløsningen. Vi vil likevel godta at konsesjonsavgiften blir justert fra det tidspunkt avtalen av 1. september 1981 gis endelig godkjenning.»

Departementet skal bemerke:

Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen og Norsk Hydro på vegne av sitt datterselskap A/S Rjukanfoss inngikk den 15. februar 1963 en samarbeidsavtale om utnyttning av kraftkildene i Røldal-Suldal og om kraftlevering.

Samarbeidet kom i stand ut fra et ønske om å fremskaffe den nødvendige kraft bl. a. til industrireisning på Karmøy og på Husnes i Kvinherad.

Norsk Hydro hadde tidligere enerett til samtlige fallrettigheter i Røldal-Suldal-området. Selskapet hadde i begynnelsen av 1960-årene utarbeidet planer om industrireisning på Karmøy. Det så seg imidlertid ikke i stand til å gjennomføre både det planlagte prosjektet på Karmøy og den derved forbundne kraftutbygging i Røldal-Suldal fullt ut.

Etter initiativ fra Norsk Hydro ble det i februar 1962 innledet drøftelser mellom selskapet og NVE om muligheter for et samarbeide mellom partene om utnyttning av fallene i Røldal-Suldal-vassdragene og fallene i Ulla-Førre-vassdragene tilhørende staten ved NVE.

Etter forhandlinger ble partene enige om å danne et aksjeselskap — Røldal-Suldal Kraft A/S (RSK) — for felles utnyttning av vannkraftkildene i Røldal-Suldal. Samarbeidsavtalen — datert 15. februar 1963 — ble behandlet og godkjent av Stortinget, jfr. St. prp. nr. 1. Tillegg nr. 2 for 1962—63. Samtidig med behandlingen av denne saken ga Stortinget tillatelse for et stiftendes aksjeselskap med A/S Rjukanfoss og staten som deltakere til erverv og regulering i Røldal-Suldal-vassdraget m. v., og til inngåelse av kontrakt om levering av

kraft til Sør-Norge Aluminium A/S, jfr. h. h. v. St. prp. nr. 29 for 1962—63 og Innst. S. nr. 59 og 60 for samme år.

Hver av partene gikk inn i RSK med 50 pst. av en samlet aksjekapital på 20 mill. kroner. Norsk Hydros fallrettigheter i Røldal-Suldal ble overdratt til RSK til selvkost. Det samme gjaldt grunneiendommer og rettigheter for øvrig samt materiell m. v. som partene hadde ervervet for utbyggingsformålet. Partene fikk videre rett til å utta hver sin halvpart av kraftmengden mot å dekke halvparten av selskapets driftsutgifter m. v. Norsk Hydro fikk rett til på visse vilkår å kreve å få ta ut NVE's andel av kraften.

Ulla-Førre-vassdragene ble imidlertid holdt utenfor samarbeidet. I stedet fikk Norsk Hydro en betinget rett til å løse ut NVE av RSK. Innløsningsretten skulle etter avtalen tre i kraft på det tidspunkt Stortinget eventuelt ville gi sitt samtykke til utbygging av Ulla-Førre. Samarbeidsavtalen inneholder for øvrig relativt detaljerte retningslinjer vedrørende innløsningsstidspunkt og beløp m. v.

Stortinget vedtok utbygging av Ulla-Førre-vassdragene den 13. juni 1974. Norsk Hydro påberopte seg straks sin rett til innløsning. De nærmere vilkår for overtakelse av statens andel ble fastsatt ved avtale mellom partene av 21. desember 1977. I henhold til denne avtalen skulle NVE's andel overføres til Norsk Hydro Produksjon A/S (tidligere Rjukanfos) «in natura». Dette ble gjennomført ved at 45,21 pst. av RSK's aktiva og passiva ble overført til NVE samtidig med at RSK's samlede aksjekapital ble nedskrevet med en tilsvarende andel. NVE overdro deretter sine 45,21 pst. til Norsk Hydro Produksjon A/S. Statens aksjeandel i RSK er etter dette redusert fra 10 000 til 958 aksjer, og den samlede aksjekapital fra kr. 20 000 000 til kr. 10 958 000. Statens gjenværende 958 aksjer representerer statens andel i tilleggsubbyggingen av 1972, og er i h. t. tilleggssavtale av 1972 ikke omfattet av innløsningsretten, jfr. St. prp. nr. 109. Vedlegg 3 for 1971—72.

Aksjene i RSK er nå fordelt på følgende måte:

Norsk Hydro Produksjon A/S	9 999 aksjer
Norsk Hydro A/S	1 »
Den norske stat v/NVE	958 »
	10 958 aksjer

I avtalen av 1977 er det i samsvar med Samarbeidsavtalen av 1963 fastsatt et foreløpig innløsningsbeløp som utgjør kr. 125 817 167

og som er betalt i 6 avdrag hver 1. juli f. o. m. 1. juli 1976 t. o. m. 1. juli 1981.

Avtale om det endelige oppgjør er inngått den 1. september 1981. Det totale innløsningsbeløp er her fastsatt til kr. 509 257 061. Etter fradrag av det foreløpige oppgjørsbeløp og med tillegg av renter gjenstår et beløp på kr. 480 000 000 som forfaller til betaling den 1. juli 1982.

Avtalene er betinget av godkjennelse av overordnet myndighet, og «av at RSK's konsesjoner kan bli overført i nødvendig utstrekning».

Suldal kommune ba i brev av 11. februar 1981 til Olje- og energidepartementet om å få avklart om overføringen av NVE's andel i RSK til Norsk Hydro er konsesjonspliktig. Departementet konkluderte i brev av 19. august 1981 i samsvar med NVE's uttalelse med at konsesjonsplikt måtte antas å foreligge.

Norsk Hydro Produksjon A/S søkte deretter i brev av 9. september 1981 til NVE om tilatelse til erverv av statens andel i RSK under henvisning til ervervsloven av 14. desember 1917 nr. 16 § 36. Saken ble så sendt til uttalelse til de fire berørte kommuner; Suldal, Odda, Bykle og Vinje samt til de respektive fylkeskommuner, Rogaland, Hordaland, Aust-Agder og Telemark.

Suldal kommunestyre og Vinje formannskap har i likelydende vedtak av h. h. v. 26 og 21. januar 1982 fremsatt krav om at det ved overdragelsen skal fastsettes «slike vilkår at kommunen ikke lir tap på skattar, konsesjonsavgifter og konsesjonskraft ved aksjeoverdragning». — Som minstekrav er fastsatt:

- Norsk Hydro A/S justerar konsesjonsavgiftene til kommunen frå sin tidligere part av R-S-K etter same satsar og for same tidsrom som NVE har justert konsesjonsavgiftene for sin part av R-S-K. For framtida bør R-S-K svara slike konsesjonsavgifter til kommunane som til kvar tid vert fastsett av Stortinget for Statskraftverk.
- Den konsesjonskraft som kommunen har rett til å ta ut frå R-S-K skal leverast til kommunen for same kostnad som NVE betaler for den kraft NVE framleis har rett til å ta ut frå R-S-K, i medhald av avtale dagsett 21. desember 1977 pkt. 8, av oss tolka som sjølkost utrekna etter kapitalkostnader (investert anleggskapital utan oppskriving) og driftskostnader.»

Bykle formannskap har i møte 19. november 1981 uttrykt frykt for de skattemessige konsekvenser av overdragelsen, men for øvrig ikke fremsatt særskilte merknader til saken.

Odda kommune har ved h.r.advokat Eilert Stang Lund i brev av 29. januar 1982 fremsatt påstand om at saken må behandles etter ervervslovens § 2, — ikke etter lovens § 36 som omsøkt. Odda kommune mener det kan

få stor betydning for de berørte kommuner om saken behandles i h. t. ervervsloven § 2 i stedet for etter § 36. Kommunen har derfor ikke ønsket å avgi uttalelse i saken før departementet har tatt standpunkt til hvilke regler søknaden skal behandles etter.

Aust-Agder fylkeskommune har i vedtak av 1. februar 1982 uttalt at fylkesutvalget ikke har noen innvendinger mot overdragelsen under forutsetning av at den ikke medfører reduserte skatteinntekter for Bykle kommune. Fylkesmannen i Aust-Agder fylke har i brev av 5. februar 1982 sluttet seg til uttalelsene fra fylkeskommunen og Bykle kommune.

Rogaland fylkesutvalg har i møte 19. april 1982 sluttet seg til ovennevnte vedtak av Suldal formannskap.

Det vises dessuten til brev av 28. mai 1982 fra h.r.advokat Stang Lund på vegne av Odda kommune inntatt ovenfor.

Departementet er som nevnt ovenfor av den oppfatning at overdragelsen er konsesjonspliktig. — Stortinget tok i 1962 stilling til spørsmålet om erverv og regulering av Røldal-Suldal-vassdragene. Det tok samtidig stilling til spørsmålet om felles utbygging med innløsningsrett for Norsk Hydro. Innløsningsretten var imidlertid en fakultativ rett som ble gitt Norsk Hydro. Retten var dessuten betinget bl. a. av at Stortinget bestemte seg for å bygge ut Ulla-Førre-vassdragene. Det kan derfor ikke antas at Stortinget mente at en eventuell overdragelse av de betydelige kraftkvanta det her dreier seg om skulle være inntatt en vurdering fra konsesjonsmyndighetene i fremtiden. Det kan her vises til at det har gått nær 20 år siden konsesjon opprinnelig ble meddelt RSK. Det har i løpet av denne perioden funnet sted en betydelig utvikling innen området bl. a. i forbindelse med endret lovgivning. Derimot kan ny behandling i Stortinget ikke anses nødvendig ettersom Stortinget tok standpunkt til selve overdragelsen under behandlingen høsten 1962.

Departementet er videre kommet til at overføringen som følge av partenes disposisjoner må behandles etter ervervslovens § 2 som en fysiske overdragelse av fall og anlegg.

Av avtalen av 1977 fremgår det klart at partene selv har ment å gjennomføre overdragelsen «in natura» som også er blitt resultatet av den overdragelsesmåte som faktisk er gjennomført, jfr. om dette ovenfor. De fall og anlegg som tidligere inngikk i RSK og som var gjenstand for konsesjonsbehandling i 1962, er i dag eiet i et sameie mellom Norsk Hydro Produksjon A/S og RSK — betegnet som I/S Røldal Suldal Kraft. Dette sameie er blitt en realitet som følge av Hydros erverv av en andel på 45,21 pst. fra staten i RSK.

På denne bakgrunn vil ervervsloven § 36, jfr. § 39 a om konsesjon for aksjeoverdragelse ikke få anvendelse i denne sak. Det dreier seg her ikke om erverv av andel/part i et selskap som fortsatt står som eier av hele anlegg. Ved den sameiekonstruksjon som er valgt, er det skjedd en overdragelse av fall og produksjonsanlegg til Norsk Hydro Produksjon A/S, slik at det er dannet et nytt selskap — I/S Røldal Suldal Kraft — i sameie mellom to forskjellige eiere.

Foreliggende sak gjelder foruten overføring av ervervskonsesjon gitt til RSK også overføring av tillatelse gitt samme selskap til å foreta reguleringer m. v. i Røldal-Suldal-vassdragene. Departementet skal i denne forbindelse peke på at reguleringstillatelser i h. t. vassdragsreguleringsloven § 14 pkt. 2 ikke kan overdras. Dette er imidlertid alltid blitt fortolket og praktisert slik at forbudet kun gjelder særskilt overdragelse, og at en står mer fritt når den som søker overdragelse allerede disponerer de fall hvor reguleringen nyttes. Dette er tilfelle for de aktuelle tillatelser, idet fallene her eies av Norsk Hydro Produksjon A/S.

De berørte kommuner legger i sine uttalelser vekt på at det i forbindelse med konsesjonen fastsettes slike vilkår at deres økonomiske stilling ikke forringes ved overdragelsen av NVE's andel i RSK til Norsk Hydro Produksjon A/S. Kommunene har spesielt tatt opp spørsmålene om skatteinntekter, konsesjonskraft og konsesjonsavgifter.

Departementet skal i likhet med NVE, Hovedstyret peke på at iligning og fordeling av skatt skjer på grunnlag av den til enhver tid gjeldende skattelovgivning samt Stortingets årlige skattevedtak. Det ligger klart utenfor vassdragslovgivningens område å fastsette konsesjonsvilkår som ville medføre en annen beskatning eller skattefordeling enn det som følger av skattelovgivningen. Det kan ellers vises til omtalen av kommunenes skatteinntekter i Hovedstyrets innstilling som er inntatt foran.

Bestemmelser om konsesjonskraft er inntatt i post 15 i ervervs- og reguleringstillatelsen fastsatt ved kongelig resolusjon 21. desember 1962. Bestemmelsene er gitt i samsvar med de regler som er fastsatt i vassdragsreguleringslovens § 12 post 15, jfr. ervervslovens § 2, 3. ledd post 12 slik disse bestemmelser lyder etter lovendring i 1959.

Vinje og Suldal har i sine uttalelser krevd at konsesjonskraften skal kunne uttas til en pris lik selvkost for anleggene i RSK.

Spørsmålet om pris på konsesjonskraft fra konsesjoner meddelt etter 1959 inngår i de retningslinjer for konsesjonskraft som ble gitt

av Olje- og energidepartementet 2. november 1981. Landssamanslutninga av vasskraftkommunar har krevd at retningslinjene endres. Departementet regner med at det vil bli tatt endelig standpunkt til retningslinjene i løpet av forholdsvis kort tid.

Departementet er imidlertid fullt klar over at prisen på konsesjonskraft kan være av stor betydning for de berørte kommuners økonomi. Det ville derfor være rimelig om det så snart som mulig kunne bli enighet om denne prisen mellom partene. Det kan her vises til at departementets retningslinjer ikke er til hinder for at de berørte parter inngår avtale om prisen på konsesjonskraft fra Røldal-Suldal-anleggene. Departementet ville derfor se det som ønskelig om konsesjonæren tok det nødvendige initiativ overfor kommunene for å få en løsning på spørsmålet om konsesjonskraftpris.

Bestemmelser om konsesjonsavgifter er innført i konsesjonsvilkårenes post 16. Etter frivillig justering for NVE's andel i 1973 og for Norsk Hydros andel i 1981 utgjør gjeldende avgiftssats til kommuner i dag kr. 6,04 pr. nat.hk.

Departementet har i Ot. prp. nr. 1 for 1981—82 lagt fram forslag til endringer bl. a. av bestemmelsene i ervervslovens § 2, 3. ledd post 13 og reguleringslovens § 11 post 1 vedrørende konsesjonsavgifter. Det foreslås å gjennomføre justeringer av pålagte avgifter hvert 5. år. Dessuten foreslås bl. a. at gjeldende maksimalsatser helt fjernes fra lovteksten, slik at det overlates til Kongen å fastsette maksimalsatser.

I den foreliggende sak er det i henhold til vilkårenes post 16 anledning til å ta fastsettelsen av avgiftene opp til ny prøvelse den 21. desember 1982. Etter de regler som er foreslått av departementet, vil det bli anledning til å pålegge betydelig høyere konsesjonsavgifter enn etter gjeldende maksimalsatser som for kommunene er på kr. 10,—.

Departementet er i likhet med NVE, Hovedstyret av den oppfatning at konsesjonsavgiften i dette tilfelle bør settes høyere enn gjeldende maksimalsats. En ville finne det riktig allerede på det nåværende tidspunkt å gjennomføre en justering av avgiftssatsen for så vidt gjelder den overdratte andel av RSK. Dette må imidlertid antas å bli til ulempe for kommunene dersom det foreliggende lovforslag trer i kraft innen 21. desember 1982. Justering av avgiften for 45,21 pst. av kraften til mer enn kr. 10,— pr. nat.hk. måtte i så fall utstå til 5 år fra i dag.

På denne bakgrunn finner ikke departementet å ville foreslå endringer i vilkåret om konsesjonsavgifter bortsett fra at justering av avgiften 21. desember 1982 gis virkning fra i dag dersom lovendringen ikke er trådt i kraft på justeringstidspunktet. For øvrig gjelder de tidligere justerte satser. Departementet kan derimot ikke gå inn for et pålegg om at den frivillige justering av konsesjonsavgiften for Hydros tidligere andel fra 1981 skal gjelde allerede fra 1973, da staten justerte sin andel. Med de forutsetninger som er nevnt ovenfor, vil overføringen likevel på ingen måte føre til noe tap for kommunene når det gjelder konsesjonsavgifter.

Departementet vil på denne bakgrunn tilrå at Norsk Hydro Produksjon A/S i forbindelse med innløsning av 45,21 pst. av fallrettigheter m. v. i RSK fra staten meddeles konsesjon på erverv av vannfall og anlegg m. v. Konsesjon gis under de forutsetninger som er omtalt i departementets foredrag og for øvrig i svar med vilkår gitt ved kongelig resolusjon av 21. desember 1962.

Samtidig vil departementet foreslå at reguleringstillatelsen overføres til Norsk Hydro Produksjon A/S på uendrede vilkår.

Selv om ervervet representerer en så stor fallmengde at den overskrider den grense som ervervslovens § 2, 2. ledd fastsetter for at Stortingets samtykke bør foreligge, finner ikke departementet det i dette tilfelle nødvendig å forelegge saken for Stortinget. Stortinget må anses for å ha tatt endelig standpunkt til selve overføringen i forbindelse med behandlingen av saken i 1962.

Olje- og energidepartementet

tilrår:

- 1) I medhold av lov om konsesjon for vannfall, bergverk og annen fast eiendom m. v. av 14. desember 1917, tillates Norsk Hydro Produksjon A/S å erverve 45,21 pst. av fallrettigheter m. v. i Røldal-Suldal Kraft A/S fra staten ved Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen under de forutsetninger som er nevnt i Olje- og energidepartementets foredrag av 25. juni 1982.
- 2) Reguleringstillatelse gitt A/S Rjukanfoss og staten overføres på uendrede vilkår i forbindelse med overdragelse av ovennevnte fallrettigheter til Norsk Hydro Produksjon A/S.